

दासबोध प्रवेश : प्रस्नपत्रिका पयली

प्रस्न १. फुडल्या होंवयांनी रिते जागे भरात

- १) नाना संमती । वेदांत श्रुती । आणि मुख्य। शास्त्रेंसहित ॥
- २) नाना धोके। नाना किंत। नानासंसाराचे । नासती । श्रवणे
- ३)योगें देव । निश्चयें पावती.....। ऐसा आहे। ईये ग्रंथी ॥

प्रस्न २. फुडले प्रस्न चूक काय बरोबर तें सांगात. चूक आसल्यार बरोबर करुन बरयात.

- अ) दासबोध ग्रंथाक फकत भगवद्गीतेचो आदार आसा.
- ब) फकत आपल्या अणभवाच्या आदारार समर्थानी दासबोध बरयला.
- क) पुराय ग्रंथ वाचल्याउपरांतूच एखाद्या ग्रंथाचेर टिका करपाचो अधिकार वाचप्याक आसता.

प्रस्न ३. दासबोध ग्रंथाचें फळ सांगपी धा होंवयांचो फकत क्रमांक बरोवन अर्थ बरयात

प्रस्न ४. फुडल्या होंवयांच्या अर्थाचें स्पश्टीकरण थोडेभितर करात

- १) अमृत सेवितांच पावला । मृत्य राहो ॥
- २) जयाचा भावार्थ जैसा । तयास लाभ तैसा ॥

प्रस्न ५. दासबोधाचें वाचन तुमी हाचेपयलीं केलां? ह्या ग्रंथाचो संकल्प तुमकां कित्याक करचोसो दिसता? ताचेर सादारण धा वळी बरयात.

वा

दासबोधाचें वाचन हाचेपयलीं केलें त्यावेळार तुमकां समादान दिवपी अणभव आयला तो सादारण धा वळींनी बरयात.

प्रस्नपत्रिका २ री (दशक १२ समास १ ' विमळलक्षण ' चेर आधारित

- प्र.१ प्रपंच करिनासतना फकत परमार्थ केलो जाल्यार सर्वसादारण मनशाचेर खंयच्यो आपत्ती येतात? त्या उरफाटे केवळ प्रपंचूच केलो जाल्यार खंयच्यो आपत्ती येतात अशें श्रीसमर्थ म्हण्टात?
- प्र.२ प्रपंच तशेंच परमार्थ ह्या दोनांतूय येस मेळोवपा खातीर खंयचो खास गूण सांगला?
- प्र.३ ह्या उताऱ्यांत समर्थांनी खंयचीं उर्दू उतरां वापरल्यांत?
- प्र.४ सकयल दिल्यात तीं दोन अवतरणां पांच पांच वळीं भितर सोंप्या उतरांनी मांडात.
१. ' जीवनसृष्टी विवेकें चाले ' २. ' प्रपंची जो अप्रमाण। तो परमार्थी खोटा ॥ '
- प्र.५ मेकळ्या सोडिल्ल्या सुवातांनी फावतीं उतरां भरात.
- १)सुखी असतो-----। दुःखी होतो-----॥ २) संसारी असतां -----। तोचि जाणावा-----॥
- ३)म्हणौन-----। धन्य तयाचें महिमान। जनीं राखे-----। तोचि येक॥

प्रश्नपत्रिका ३ री (दासबोध दशक १२ समास २ प्रत्ययनिरूपणाचेर आदारीत)

प्र. १ 'अ' स्तंभांत व्होंवयेच्या चरणाच्या पयल्या वळीचो अर्थ दिल्लो आसा आनी 'ब' स्तंभांत उरिल्लो उत्तराचो भाग दिल्लो आसा. ताचेवयल्यान योग्य जोडयो जुळयात.

अ

१. अचूक येत्न करवेना ।
२. जंवरी चंदन झिजेना ।
३. पेरलें तें उगवतें ।
४. आपणास आहे मरण ।
५. लोकां नाना परीक्षा जाणती ।
६. बोलतो खरें चालतो खरें ।

ब

१. तंव तो सुगंध कळेना ।
२. अंतर परीक्षा नेणती ।
३. त्यास मानिती लहानथोरें ।
४. म्हणौन केलें तें सजेना ।
५. म्हणौन राखावें बरेंपण ।
६. उसिणें द्यावें घ्यावें लागतें ।

प्रश्न २. फुडले प्रश्न चूक काय बरोबर तें सांगात. (चूक आसल्यार बरोबर करुन बरयात.) आदाराखातीर होंवी बरयात.

- १) जगांत एकलो सुखी जाल्यार दुसरो दुखखी आसता आनी ताका कारण ताचेंच नशीब आसता.
- २) लोकांनी आपणाक सज्जन म्हणचो हेखातीर लोकांचो उपद्रव लेगीत सोंसचो पडटा.
- ३) मनशाचे बरे गुण दिसून लेगीत जगाचें अंतःकरण ताचेविशीं निवळना.
- ४) दुसऱ्याक नांवां दवरचीं आनी आपली तोखणाय करची अशी बऱ्याच लोकांक संवय आसता.
- ५) मनशाच्या उलोवण्यावयल्यान ताची मनस्थिती धूर्त मनशाक वळखूंक येता.

प्र. ३ अ) सर्वसामान्य मनशाच्यो वासना, कल्पना कशे तरेच्यो आसतात?

ब) समर्थांच्या मतान मनशाक अपयश येवपाचें मुखेल कारण खंयचें?

प्र. ४ मेकळ्या जाग्यार उतरां घालात.

- १) जो आपलानेणे । तोकाये जाणे ।सांडितां दैन्यवाणे ।लोक ॥
- २)जे मानेना । तेथेराहावेना ।तोडून जावेना । कोणीयेकें ॥
- ३)आहे मरण । म्हणौन राखावें । कठीण आहे..... । ॥

प्र. ५ (दा. १२-२) ह्या समासांतल्या तीन होंवयांचो एक मोठो तक्तो करुन आपल्या घरांत लावपाचो आसा अशी इच्छा आसल्यार तातूंतल्यो खंयच्यो होंवयो वेंचून काडच्यो अशें तुमकां दिसता?

प्रश्नपत्रिका ४ थी (दासबोध दशक २ समास २ रो उत्तमलक्षणाचेर आदारून)

प्र. १ अ) फुडलो अर्थ ज्या होंवयांच्या वळींत आयला त्यो पुराय होंवयो बरयात.

- १) सत्याची वाट विवेकाच्या नेटार घट धरून दवरची.
- २) विडी सिगार ओडची न्हय आनी घुंवळी वखदां घेवंची न्हय.
- ३) दुसऱ्याचे बायलेकडेन वायट वा पापी नदरेन पळोवंचें न्हय.
- ४) विद्या शिकप आनी ती आचरप केन्नाच सोडचें न्हय.
- ५) सदांच कश्ट करचे पडले तरी लेगीत तो त्रास अशें मानचें न्हय.

ब) ह्या समासांत समर्थांनी उत्तम लक्षणां खंयच्या हेतान सांगिल्लीं आसात?

प्र. २ एकाद्र्या सभेंत गेल्यार उलोवपी आनी आयकुपी ह्या नात्यान खंयचे नेम पाळूंक जाय अशें ह्या समासांत सांगलां?

प्र. ३ फुडल्या चरणांचो अर्थ स्पश्ट करात.

- १) प्रीतीवीण रुसों नये । चोरास वोळखी पुसों नये ।
- २) बोलिला बोल विसरों नये । प्रसंगीं सामर्थ्य चुकों नये ।
- ३) वैरियांस दंडूं नये । शरण आलियां ।

प्र. ४ फुडें दिलां ते बाबतींतलो समर्थांचो उपदेश एका वाक्यांत बरयात

- १) आपलें खाण जेवण आनी न्हीद २) आपलीं वस्त्रां ३) आपलें उलोवप ४) आपलें पयसो जोडप

प्र. ५ 'ह्या समासांतलो समर्थांचो उपदेश, ऐहिक आनी पारमार्थिक दोनूय स्वरूपांचो आसा' हें विधान स्पश्ट करात.
(मर्यादा १० वळी)

प्रश्नपत्रिका ५ वी (दासबोध दशक ११, समास ३ सिकवणनिरूपणाचेर आदारीत)

प्र. १ मेकळे जागे भरात

१) ऐक.....लक्षण ।जाऊ नेदी एक क्षण ।ज्ञान । बरें पाहे ॥

२) ज्या ज्याचा जो । तेथें असावें ।

३) याकारणें । असावें मन । तरी मग भोजन । गोड॥

प्र. २ अ) सर्वसादारण मनशाच्या जिणेचें चित्र ह्या समासाच्या पयल्या ३, ४, ५ आनी ६ ह्या होंवयांनी समर्थांनी कशे तरेन चित्रायलां? अशा मनशाक ७ वे होंवयेंत तांणी खंयचें विशेशण लायलां?

ब) आळस ह्या वायट गुणाची निंदा समर्थांनी कशे तरेन केल्या?

प्र. ३ अ) फुडलो अर्थ जे होंवयेंत वा होंवयेच्या वळींत आयला त्यो होंवयो पुरायेन बरयात.

१) जें आसा तें सगलें देवाचें, अशें निश्चयाचें वागप दवरल्यार, मनशाची वितरागणी पूरायेन नश्ट जाता.

२) जेवण बरें गोड लागपाखातीर मनाची एकाग्रताय आसची पडटा.

३) हाचेफुडें तरी विवेकान वागचें आनी इहपरलोक दोनूय सादचे.

ब) प्रपंच - संसार आनी परमार्थ ह्या दोनांतूय आपल्या शिश्यांक येस मेळचें अशी समर्थांची नदर आशिल्ली, हें सिद्ध करपी हो म्हत्वाचो समास आसा, अशें तुमकां दिसता? सुमार धा वळींनी तुमचें मत बरयात.

प्र. ४ तीनशीं वर्सांआदल्या काळांत वावुरपी समाजामुखार समर्थांनी एक देखदिणी दिसपटी दवरली. तातूंतलो खंयचो भाग आयजलेगीत चलता?

प्र. ५ फुडल्या प्रस्नांवयल्यान तुमची अभ्यासपद्धत समजून घेवपाची आमकां इत्सा आसा. तरी उपकार करून म्हायती दिवंची.

१) प्रश्नपत्रिका वाचतकच रोकडीच सोडयतात काय प्रश्न वाचून परतून एक फावट समास वाचून तुमी जापो बरयतात?

२) समासांतल्या विचारांचो अभ्यास जावंचो म्हूण एक वेगळो कादेंर्न दवरून तातूंत कांय म्हत्वाच्यो होंवयो बरयतात काय कितें?

३) होंवी वाचलेउपरांत रोकडोच तिचो अर्थ वाचतात काय सगले समास वाचलेउपरांत अर्थ वाचतात?

४) तुमी बरोवन काडिल्ल्यो जापो हेरांक वाचून दाखयतात?

५) एकदां बरयल्ली उत्तरपत्रिका स्वताकूच समादान दिवपासारकी ना म्हूण परतून एक फावट बरयतात काय कितें?

प्र. १ संदर्भासयत अर्थ स्पष्ट करात (बरोवपाची मर्यादा दरेकी ५ वळी)

अ) नामें पाषाण तरले ।

ब) हळाहळापासून सुटला । प्रत्यक्ष चंद्रमौळी ॥

प्र. २ 'अ' स्तंभांतल्या उतरांच्या चोंब्याफुडें 'ब' स्तंभांतलें योग्य नांव बरोवन जोडयो जुळयात.

अ	ब
नामाचें व्हडपण लोकांक सांगपी	वाल्मिकी
उरफाटें नांव घेवपी	अजामेळ
नामान पावन जाल्लो	विश्वेश्वर
कितल्याश्याच संकश्टांतल्यान मुक्त	प्रल्हाद

प्र. ३ सामान्य मनसाक एकाद्रो मुद्दो पटोवन दिवपाखातीर खूब खोलायेन सांगपाची समर्थाची पद्धत ह्या समासांत तुमकां खंय दिसता? देखीसयत स्पष्ट करात.

प्र. ४ नामस्मरणान फळाच्या रुपांत मेळपी पांच गजालींचो उल्लेख करात.

प्र. ५ अ) मेकळे जागे भरात

१)नामामध्येयेक । म्हणतां होतसे। नाम स्मरतां। होईजे स्वयें ॥

२)स्मरे निरंतर । तें जाणावें। महादोषाचे।नासती ॥

३)संकटें।विघ्नें।नामस्मरणें।॥

ब) सबंद जिणेंत फकत नामस्मरणाचो प्रसार करपी आधुनीक काळांतल्या एका संताचें नांव सांगात. तांच्या उपदेशाचो खंयचो ग्रंथ वाचला?

प्रस्नपत्रिका ७ वी (दासबोध दशक १२, समास ९ येत्नसिकवण चेर आदारीत)

प्र. १ फुडें दिल्ल्या अर्थाच्यो ज्यो होंवयो वयल्या समासांत आसात त्यो बरयात.

१) दरेका मनशान हें मतींत धरचें कीं खंयचेंय काम, ल्हान जावं वा व्हड, तें केलेबगर जायना.

२) भक्ति, ज्ञान, वैराग्य, योग आनी वेगवेगळ्या साधनांक लागून भवरोग तुटून वता.

३) बुद्धी कमी आशिल्ल्या मनशाकडेन सगळी अवेवस्था दिसता. संसारांत हुशारेबगर हेर कित्याकूच म्हत्व ना.

प्र. २ यत्न करपी मनशांनी आपली जिणेची पद्धत कशी दवरची म्हूण समर्थांनी सांगलां तें सात आठ वर्ळींनी बरयात.

प्र. ३ मेकळ्या जाग्यांर उतरां बरोवन होंवी पूराय करात

१) अंतर्नी नाहीं.....। येत्न.....पुरता ।वार्ता । तेथें कैची ॥

२) जैसें..... बोलावें । तैसेची। मगस्वभावे । अंगीं बाणें ॥

३) येथेंफिटली । बुद्धि येत्नीं।वाढली ।..... ॥

प्र. ४ श्रीसमर्थांनी ह्या समासांत खंयचो म्हत्वाचो संदेश दिला तें थोडेभितर बरयात.

प्र. ५ श्रीसमर्थांनी वर्णन केल्लीं महंताच्या आंगांत गरजेचीं अशीं खंयचींच पांच लक्षणां सांगात.

प्रश्नपत्रिका ८ वी (दासबोध दशक १२, समास १० उत्तमपुरुषनिरूपणाचेर आदारीत)

प्र. १ अ) ह्या समासांत श्रीसमर्थांनी एक प्रतिज्ञा केल्या. ती होंवी बरयात.

ब) कीर्तिरूपान उरचें हेखातीर कितें करपाक जाय, हेविशीं आशिल्ल्यो दोन होंवयो बरयात.

प्र. २ आपलें उलोवप गोड कित्याक आसचें, हेविशीं ह्या समासांत समर्थांनी खंयचे विचार उक्तायल्यात?

प्र. ३ फुडली होंवी - वळीचें थोडेभितर स्पश्टीकरण करात.

अ) तरतेन बुडों नेदावें । बुडतयासि ।

ब) सुख पाहातां कीर्ती नाहीं ।

प्र. ४ लोकप्रीय फुडान्याच्या आंगांत खंयचो मुखेल गुण आसपाक जाय अशें समर्थ म्हणटात?

प्र. ५ फुडलो अर्थ ज्या होंवयांनी आसा त्यो पूराय होंवयो बरयात.

१) लोकांची वेगवेगळे तरेन परीक्षा करीत रावंचें.

२) अन्न फुकट घालोवप हो अधर्म आसा.

३) दुसऱ्यांक दुख्खी करप ही राक्षसी करणी.

प्रश्नपत्रिका ९ वी (दासबोध दशक १८, समास ६ उत्तमपुरुषलक्षणाचेर आदारीत)

प्र. १ फुडल्या अर्थाच्यो होंवयो ह्या समासांत आसात त्यो बरयात

१) ज्या आदारान इहपरलोकाची पलतड गाठूं येता असो विवेक आनी येवजण हें सगळ्या गुणांचें तात्पर्य आसा.

२) धर्मस्थापना करपी मनीस म्हळ्यार ईश्वराचो अवतारूच. ते पयलीं आशिल्ले, आयज आसात आनी फुडेंय जातले.

प्र. २ फुडें दिल्यांत तीं विधानां चूक काय बरोबर तें होंवयेच्या आदारान सांगात.

१) फकत वस्त्रां आनी अलंकारांनी मनशाचो देह सोबून दिसता.

२) वेळ आनी प्रसंग सदांच सारको नासता म्हूण एकूच नेम सदांच चलना.

३) तुळजाभवानीची कृपा ज्या मनशाचेर आसा ताणें विचार करून काम करपाची गरज ना.

प्र. ३ राकेसी वृत्तीच्या मनशाचीं मुखेल लक्षणां सांगात.

प्र. ४ ह्या समासांत एकाद्र्या उत्तम मनशाचें शब्दचित्र तुमकां दिसता? तो मनीस कोण आसूंये?

प्र. ५ होंवयो पूर्ण करात.

१)चि सावधाना ।.....काये.....सूचना ।

२) अति.....वर्जावें ।.....पाहोन.....।न पडावें ।.....पुरुषें ॥

३) सकळकर्ता.....। तेणें.....अंगिकारू।.....पुरुषाचा.....।जाणें ॥

प्रश्नपत्रिका १० वी (दासबोध दशक १९, समास १० वो विवेकलक्षणनिरूपणाचेर आदारीत)

प्र. १ ह्या समासांत समर्थ रामदासांचें व्यक्तिचित्र दाखयता अश्यो तीन होंवयो सोदून बरयात.

प्र. २ दशक १२ समास १० त आनी ह्या समासांत एका होंवयेची पयली वळ सादारण सारकीच आसा. ती खंयची होंवी?

प्र. ३ समर्थांच्या मठांत कितें चलतालें हाचें वर्णन ह्या समासांत मेळटा, तेविशीं पांच वर्ळींत जाप दियात.

प्र. ४ थोडेभितर जापो बरयात.

अ) शक्तिवंताक वेगवेगळे तरेचे विचार सांगप योग्य आसा काय कितें?

ब) महंताक कार्याचो व्याप वाडयतना कसली जतनाय घेवंक जाय?

प्र. ५ अ) निष्क्रियता सोडून भक्तिमार्गाचो प्रसार करचो हें सांगपी दोन होंवयो बरयात.

ब) दासबोधाचो प्रसार जावंचो अशें तुमकां कित्याक दिसता?

प्रश्नपत्रिका ११ वी (दासबोध दशक १४, समास ६ वो चातुर्यलक्षणाचेर आदारीत)

प्र. १ फुडलो चरणार्थ ज्या होंवयांनी आसा त्यो पूराय बरयात

१) अन्यायी तो दैन्यवाणा । २) तेणें आपण सुखी व्हावें । ३) पतित करावें पावन ।

प्र. २ सकयल दिल्ल्या विधानांचें स्पश्टीकरण ह्या समासांतल्या होंवयांच्या आदारान थोडेभितर करात.

१) उत्तम गुण अभ्यासितां येती । २) तनें मनें झिजावें । तेणें भलें म्हणोन घ्यावें ।

प्र. ३ १) भाग्यवान आनी दळडिरो मनीस हांचो उल्लेख एके होंवयेंतूच खंय आनी कसो आयला?

२) लोकसंग्रह कित्याक वाडोवचो? तो कसो वाडोवं येता?

प्र. ४ फुडें दिल्लीं विधानां चूक काय बरोबर तें ह्या समासांतल्या होंवयांच्या आदारान सांगात.

१) कामाचो व्याप वाडयलो जाल्यार गिरेस्तकाय वाडटा.

२) भायलें रूप बरें आसत जाल्यार अंतरंग (मन) वायट आसल्यार उपकारता.

प्र. ५ १) अभ्यास करप्यांक दासबोधाचो प्रसार करपाखातीर थोडी तरी म्हायती उपक्रमांतल्यान मेळ्ळी काय ना?

२) अभ्यास करप्यांचो आंकडो वाडोवपाचो यत्न तुमी कशे तरेन करतात? तातूंत कसल्यो अडचणी येतात?

३) सज्जनगडावयल्या अभ्यास करप्यांच्या संमेलनांत खंयच्या समस्यांचेर चर्चा जावंची, अशें तुमकां दिसता?

प्रस्नपत्रिका १२ वी (दासबोध दशक २०, समास १० वो विमलब्रह्मनिरूपणाचेर आदारीत)

प्र. १ फुडें दिल्यात त्या अर्थाच्यो ह्या समासांतल्यो होंवयो बरयात.

१) जें दृश्याच्या (दोळ्यांक दिसता तें) भितर, भायर तेचपरी ब्रह्मांडाच्या पोटांतूय भरिल्लें आसा, त्या शुद्ध ब्रह्माची सर कोणाक येतली?

२) पिंड ब्रह्मांडाच्या निरसनाक लागून ब्रह्मच निराभास जावन रावता, मागीर हांगासावन थंयमेरेनचो विस्तार निर्जन दिसता.

३) ब्रह्माच्या संबंदांत उतरां अर्थ नाशिल्लीं थारतात. कल्पना करूं येता अशेंय म्हणपाक जायना म्हूण कल्पनातीत ब्रह्माक समजून घेवंचेखातीर विवेक हेंच एक साधन आसा.

प्र. २ दासबोधासारकिल्या व्हड (म्हान) ग्रंथाचें खंय श्रीसमर्थानी आपणाकडेन घेवंक ना, ते विशीं ते स्वता कितें म्हणटात तें विस्तारान बरयात.

प्र. ३ दासबोधाचो अभ्यास करपाखातीर साधकांक तांणी कसल्यो सुचोवण्यो केल्यात?

प्र. ४ 'अ' आनी 'ब' गटांत होंवयांचे अर्धचरण अवेस्थितपणान मांडल्यात. ते सारके जुळोवन बरयात.

अ

जालें साधनाचें फळ ।

समस्तांचे मस्तकीं राहे ।

आकाशाचा डोहो भरला ।

ब्रह्माशी शब्दचि लागेना ।

ब

कृपा केली दाशरथीने ।

आवर्धें दाटलें अपार ।

माध्यानीं मार्तंड जैसा ।

संसार जाला सफळ ।

कल्पना कल्पूं शकेना ।

कदापि नाहीं उचंबळला ।

प्र. ५ फुडल्या प्रस्नांच्यो थोडेभितर जापो बरयात

१) 'पत्रद्वारा दासबोध' ह्या उपक्रमांत हे फुडेंय तुमी वांटो घेतले?

२) स्वाध्याय बरोवपाखातीर समास कितले फावट वाचप गरजेचें अशें तुमकां दिसलें? प्रत्यक्ष बरोवपाखातीर कितलो वेळ लागतालो?

३) दासबोध ग्रंथ हाताकडेन नासतना वयली प्रस्नपत्रिका बरोवपाक दिली, जाल्यार जापो बरोवंक जातलें?

४) तुमी धाडिल्ल्या स्वाध्यायाची प्रत आनी ताचें परीक्षण हाची वेगळी फायल तुमी दवरल्या?

५) तुमचे सगळे स्वाध्याय (१२ स्वाध्याय) पूराय जाल्यात?